

גדר 'מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה'

מרחק תנודת המחיצה ברוח שפוטלה

ע"א (151/01) (1.58)

נראה דהיינו דוקא שהרוח מפזר את הענפים באופן שהן מתרחקין ג' טפחים זה מזה, ובטל ליה מחיצה ההיא שעתא, הלכך פסול אף בשעה שהן נחין ושקטין ומחיצתן שלימה, דהוי מחיצה עראי שאינה יכולה לעמוד ברוח. אבל אי המחיצה חזקה שאין הרוח יכול לפזרה, אלא שמתנודדת מעט לכאן ולכאן, אבל בכל שעתא היא מחיצה מעליתא, נראה דשפיר הוי מחיצה העומדת ברוח.

עמק ברכה (הרב אריה פאנאצ'ק. ע"א 88-86)

...אכן מדברי הרמב"ם בחיבורו פ"ד מה' סוכה ה"ה ומיתר דברי הראשונים כאן משמע דאם רק המחיצה מתנודדת ברוח אף שאינה באה לידי ביטול מחיצה אלא שהולכת ובאה ברוח שוב לא חשיבא מחיצה... עיקר דין זה דכל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה אינו נלמד מסברא מטעם שהרוח מפילה ומביאה לידי ביטול מחיצה אלא עיקרו הוא דין שיעור בחוזק המחיצה והוא בכלל ההלכתא דשיעורין ומחיצין הנאמר למשה מסיני דשיעור חוזק המחיצה הוא שתהא יכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה... ולפ"ז שפיר מובן מה דבעינן שהרוח לא יהא מנידה כלל שלא תהא הולכת ובאה ברוח אפי' בלא ביטול מחיצה כיון דאין זה מטעם ביטול מחיצה אלא משום דין שיעור בחוזק המחיצה וכך נאמר השיעור דבעינן שלא תהא הרוח מצויה דיבשה מנידה כלל.

או"צ ד"ק וזמנים (הג"ר מ"ט טרנבוך. א"א, סימן 33)

...וכן משמע קצת מהגמרא (כד:): גבי העושה סוכתו מאילנות דמקשינן "והא אינה יכולה לעמוד ברוח מצויה", ומוקמינן לה בהוצא ודפנא ע"ש, וקשה הא גם באילנות גופא הרבה אינם מנידים ברוח מצויה ג' טפחים, רק ע"כ נראה לכאורה שאפילו בפחות משיעור הנ"ל המחיצה פסולה לסוכה... לא בעינן שלא ינוע משהו דע"כ בכל רוח מצויה נע קצת... ע"כ נראה שאם קשר כפי הצורך למעלה ולמטה אף שנע קצת לא איכפת לן שזהו הדרך במחיצה זו, ומחיצה דסוכה בעינן כדרך מחיצה, ולכן בסדין אם קשר כראוי אף שנע קצת לא איכפת לן שזהו כדרכה, ורק אם מתנענע יותר מהראוי למחיצה נתבטלה. וא"כ לפי דברינו השיעור דמחיצה נע לבטלה היא יותר מכדרכה, והיינו לאחר שקושר טוב ובחוזק.

כאשר המחיצות לא נעות בעקבות קיר החצר/הבית

ע"א (151/01) (1.58)

העושה סוכתו בין האילנות, והאילנות דפנות לה; אם היו חזקים, או שקשר אותם וחזק אותם עד שלא תהא (טז) הרוח מצויה מנידה אותם תמיד, ומילא בין האוירים בתבן ובקש כדי שלא תניד אותם הרוח, וקשר אותם, הרי זו כשרה.

מגן אברהם

(טז) הרוח מצויה – אפי' עומדת בבית שאין שם רוח - אינה מחיצה.

באר היטב (ס"ו)

ועיין בהלק"ט ח"ב סימן נ שיוורה פנים להכשיר סוכה שדפנותיה עשויות מסדינין דקים שהיתה הרוח מזיזה אותם אלא שהיתה נתונה בחצר מוקף מחיצות גבוהות.

עמק ברכה (הרב אריה פאנאצ'ק. ע"א 88-86)

[המשך דבריו שלעיל] ולפ"ז ודאי דאפילו אם זו המחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה עומדת במקום שהוא מוקף מחיצות אחרות ואין הרוח מגיע אליה ג"כ לא מהני ולא חשיבא מחיצה כיון דאין זה מטעם שהרוח מפילה אלא משום דין שיעור בחוזק המחיצה והרי חסר השיעור בעצמותה.